

65/1999. (XII. 22.) EüM rendelet

a munkavállalók munkahelyen történő egyéni védőeszköz használatának minimális biztonsági és egészségvédelmi követelményeiről

A munkavédelemről szóló 1993. évi XCIII. törvény (a továbbiakban: Mvt.) 88. §-ának (2) bekezdésében foglalt felhatalmazás alapján - a szociális és családügyi miniszterrel egyetértésben - az alábbiakat rendelem el:

1. § A rendelet hatálya kiterjed az egyéni védőeszköz munkahelyen történő használatának biztonsági és egészségvédelmi követelményei tekintetében

a) minden munkáltatóra, aki az Mvt. 87. §-ának 9. pontja szerinti szervezett munkavégzés (a továbbiakban: szervezett munkavégzés) keretében munkavállalót foglalkoztat,

b) az a) pont szerinti munkáltató által foglalkoztatott - ideértve a közhasznú munka végzésére irányuló foglalkoztatást is - munkavállalóra.

2. § (1) E rendelet alkalmazásában

a) *egyéni védőeszköz*:

aa) minden olyan eszköz, amelyet a munkavállaló azért visel vagy tart magánál, hogy az a munkavégzésből, a munkafolyamatból, illetve a technológiából eredő kockázatokat az egészséget nem veszélyeztető mértékűre csökkentse, továbbá

ab) az eszköz bármely kiegészítése vagy egyéb segédeszköz, amelynek a feladata az aa) pont szerinti cél elérése (a továbbiakban aa) és ab) pontok együtt: védőeszköz);

b) *expozió*: a munkahelyen jelen lévő és a munkavállalót érő kóroki tényezők mennyiségi meghatározása (az expoziós koncentráció és az expoziós idő szorzata).

(2) Nem minősül védőeszköznek:

a) a közönséges munkaruha és az olyan egyenruha, illetve formaruha, amelyet nem a munkavállaló biztonságának és egészségének védelmére terveztek, illetve vizsgáltak;

b) az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény szerinti mentést és betegszállítást végző mentőszolgálatok által használt felszerelések;

c) a fegyveres erők és egyéb rendvédelmi szervek által viselt vagy használt védőeszköz;

d) a közúti közlekedési eszközökön alkalmazott védőeszköz és védőfelszerelés;

e) a sportfelszerelés és sporteszköz;

f) az önvédelem vagy elrettentés célját szolgáló felszerelés és eszköz;

g) a veszélyes és ártalmak felderítésére és jelzésére szolgáló hordozható készülékek.

3. § (1) Amennyiben megelőző műszaki, illetve szervezési intézkedésekkel az egészséget nem veszélyeztető és biztonságos munkavégzés nem valósítható meg, a kockázatok egészséget nem veszélyeztető mértékűre csökkentése érdekében a munkáltató a munkavállalókat a kockázatokkal szemben védelmet nyújtó védőeszközzel látja el és ellenőrzi azok rendeltetésszerű használatát. A különösen veszélyes, illetve gyakori kockázatok felsorolását az *1. számú melléklet* tartalmazza.

(2) A kockázatbecsléshez, valamint a hatékony védelmet nyújtó védőeszköz kiválasztásához, a védőeszközhasználat szabályainak megállapításához a munkáltató szükség esetén szakértőt vesz igénybe.

(3) A kockázatbecslésre, a védőeszköz kiválasztására vonatkozó adatokat, a mérési eredményeket, a szakértői véleményeket és ajánlásokat, továbbá a védőeszköz juttatásával kapcsolatos egyéb dokumentumokat a munkáltató naprakészen tartja nyilván, és azokat az ellenőrzést végző hatóság kérelmére bemutatja.

4. § (1) A munkáltató gondoskodik arról, hogy a védőeszköz

a) úgy nyújtson védelmet a munkakörnyezeti kockázatokkal szemben, hogy önmaga ne idézzen elő további veszélyt;

b) feleljen meg a munkavégzés körülményeinek;

c) az ergonómiai követelményeknek és a munkavállaló egészségi állapotának megfeleljen;

d) igazítás elvégzése után illeszkedjen viselőjére.

(2) Amennyiben egyszerre több kockázat fennállása szükségessé teszi, hogy a munkavállaló egy időben több védőeszközt használjon, ezeknek a védőeszközöknek összeillőnek és hatékonyaknak kell lenniük a fennálló kockázatokkal szemben.

(3) A védőeszköz használatának feltételeit - különösen viselhetőségének időtartamát - a kockázat súlyossága, a kockázatnak való kitettség gyakorisága, az egyes munkavállalók munkavégzési helyének jellemzői, valamint a védőeszköz teljesítménye és hatásfoka, valamint a védőeszköz viselése által okozott többletterhelés mértékének figyelembevétele alapján kell meghatározni.

(4) A védőeszköz személyes használatra szolgál, kihordási ideje nincs. Amennyiben a munkavégzés körülményei megkívánják, hogy valamely védőeszközt ne csak egy személy, hanem többen is használjanak, megfelelő intézkedéseket kell tenni annak biztosítására, hogy az ilyen használat ne jelentsen egészségügyi vagy higiénés kockázatot a használók számára.

(5) A védőeszközt a munkáltató ingyenesen biztosítja, továbbá karbantartás, tisztítás, javítás vagy csere útján gondoskodik arról, hogy a védőeszköz használható, valamint megfelelő higiénés állapotban legyen.

(6) A munkáltató előzetesen tájékoztatja a munkavállalót azoknak a kockázatoknak a jellegéről és mértékéről, amelyekkel szemben a védőeszköz használata őt megvédi, továbbá gondoskodik arról - szükség esetén gyakorlati képzéssel -, hogy a munkavállaló megtanulja a védőeszköz használatának módját. A munkáltató a védőeszköz rendelkezésre bocsátásával egyidejűleg magyar nyelvű tájékoztatót és használati utasítást a munkavállaló rendelkezésére bocsát. A tájékoztatás és a gyakorlati képzés megtörténtét a munkáltató írásban dokumentálja és azt a munkavállalóval alá kell íratnia, továbbá - kérelemre - az ellenőrzést végző hatóság részére a dokumentumot bemutatja. A munkáltató köteles biztosítani a munkavállalók, illetve azok képviselői számára a tájékoztatást, az oktatást és a konzultációt a védőeszköz használatával kapcsolatosan, az Mvt. rendelkezései szerint.

(7) A védőeszköz biztosítása magában foglalja, hogy

a) az - figyelemmel a védőeszköz elhasználódására - a munkavállaló munkavégzéséhez folyamatosan,

b) a mentési tervben meghatározott mentési feladatokra és haváriákra rendszeresített készletű védőeszköz csomag állandóan rendelkezésre álljon. A munkavállaló haladéktalanul tájékoztatja a munkáltatót, ha megítélése szerint a védőeszköz elvesztette védelmi képességét.

(8) A (7) bekezdés b) pontja szerinti csomag tartalmazza mindazokat a védőeszközöket, amelyek használata havária esetén szükségessé válhat.

5. § (1) A munkáltató - az Mvt. 56. §-a alapján - munkahelyenként és munkakörönként - a (2) bekezdésben foglaltak figyelembevételével - írásban meghatározza

a) azokat a munkafolyamatokat, technológiákat - ideértve a munkaeszközöket és anyagokat, valamint a kockázatot is -, amelyek védőeszköz használatát indokolják, valamint a juttatott védőeszköz típusát és a védőeszköz használatával járó egyéb előírásokat, pl. a védőeszköz ellenőrzése, tárolása, cseréje, karbantartása, az elhasznált védőeszköz veszélyes hulladékként történő kezelése (a továbbiakban: a védőeszköz juttatásának rendje), továbbá

b) a védőeszköz használatának feltételeit, beleértve a használat időtartamát is.

(2) A munkáltató a védőeszköz juttatásának rendje kialakítása során

a) meghatározza az (1) bekezdés szerinti esetekben a kockázatok jellegét és mértékét,

b) az a) pont szerint jár el az (1) bekezdés szerinti tényezők bármelyikének megváltozása esetén,

c) biztosítja

ca) a kockázatok jellegének és mértékének megfelelő védelmi képességgel rendelkező, továbbá

cb) a munkavállaló által végzett fizikai munka mértékének és a klimatikus környezetnek megfelelő

védőeszközt, amelyet a védőeszközre meghatározott felhasználási határok (védelmi képesség, fokozat vagy osztály) figyelembevételével választ ki,

d) figyelembe veszi a védőeszköz használatának egészségi (egyéni) alkalmassági feltételeit, illetve annak egészségi korlátjait.

(3) Az egyes alkalmazható védőeszközök típusait a *2. számú melléklet*, a védőeszköz használatával végezhető tevékenységeket a *3. számú melléklet* tartalmazza.

6. § (1) A védőeszköz kiválasztását megelőzően a munkáltató köteles a védőeszköz minősítő bizonyítványa, valamint - szükség esetén - szakértői vélemény alapján felmérni, hogy a felhasználni kívánt védőeszköz megfelel-e a 4. § (1)-(2) bekezdésében előírt követelményeknek.

(2) Az (1) bekezdés szerinti felmérésnek tartalmaznia kell:

a) azoknak a kockázatoknak az értékelését, amelyek más eszközökkel nem háríthatók el;

b) azoknak a jellemzőknek a meghatározását, amelyekkel a védőeszköznek rendelkeznie kell ahhoz, hogy az a) pontban említett kockázatokkal szemben hatékony legyen, beleértve azon kockázat figyelembevételét, amelyet maga a készülék okozhat;

c) a beszerezni kívánt védőeszköz védelmi szintjének (képességének) összehasonlítását a b) pontban említett jellemzőkkel.

(3) Az (1) bekezdésben előírt vizsgálatot meg kell ismételni, ha bármelyik elemét tekintve változás következett be.

7. § A védelmi képességét veszített védőeszköz tovább nem használható. Az elhasznált védőeszközt hulladékként, a külön jogszabályban meghatározott esetekben veszélyes hulladékként kell kezelni.

8. § (1) A munkavállaló a védőeszköz használatáról érvényesen nem mondhat le.

(2) A munkavállaló a védőeszközt nem viheti el a munkahelyéről, kivéve, ha a munkáltató engedélyezte annak elvitelét, amennyiben

a) a munkavégzés helye változó és a munkáltató más módon nem tudja biztosítani a védőeszközt a munkavállaló számára,

b) a védőeszköz elvitele közegészségügyi szabályokba nem ütközik.

9. § (1) A munkáltató a védőeszköz juttatásának rendje meghatározásába a munkavédelmi képviselőt, valamint a foglalkozás-egészségügyi szolgálatot bevonja, akik jogosultak a védőeszköz kiválasztására javaslatot tenni.

(2) A munkavédelmi képviselő jogosult a védőeszköz biztosításáról és használatáról tájékoztatást kapni, az egyéni védőeszköz biztosításával és használatával kapcsolatos rendelkezések megsértése esetén megfelelő intézkedéseket kezdeményezni.

10. § A jelen rendeletben foglaltak betartásának ellenőrzéséről az Állami Népegészségügyi és Tisztiorvosi Szolgálat, valamint a megyei (fővárosi) munkaügyi és munkabiztonsági felügyelőségek saját hatáskörükben gondoskodnak.

- merülés;														
- fröccsenés, kilövellés;														
Gázok, gőzök														

Biológiai eredetű veszélyek

Veszélyek	A fej részei						Felső végtagok		Alsó végtagok		Egyéb testrészek bőr			Az egész test
	koponya	fül	szem	légutak	arc	az egész fej	kéz	karok (részei)	lábfej	láb (részei)	törzs	has	parenchyma	
2-4 csoportba sorolt baktériumok 2-4 csoportba sorolt vírusok 2-4 csoportba sorolt gombák Egyéb biológiai kóroki tényezők														

2. számú melléklet a 65/1999. (XII. 22.) EüM rendelethez

Az egyéni védőeszközök útmutatásul szolgáló, nem teljes jegyzéke

A fej védelme

- Az iparban (bányában, építkezésen, egyéb iparban) használt védősisakok.
- A könnyű fejtámlák (sapkák, fejkötők, hajhálók szemárnýékolóval vagy anélkül).
- Fejtámlák (védősapkák, viharokálapok szövött vagy impregnált anyagból stb.).

Hallásvédelem

- Fültokok, füldugók és hasonló eszközök.
- Hangvédő sisakok.
- Az iparban használt sisakokhoz illeszthető fülvédők.
- Fülvédők alacsony frekvenciális indukált áramkörű vevővel.
- Fülvédők távközlési berendezéssel.

Szem- és arcvédelem

- Szemüvegek.
- Búvárszemüvegek.
- Röntgensugár-védőszemüvegek, lézersugár-védőszemüvegek, ultrabolya, infravörös, illetve látható sugárzás ellen védőszemüvegek.
- Arcvédő maszkok.
- Ívhegesztő maszkok és sisakok (kézi maszkok, fejre vagy a védősisakra illeszthető maszkok).

A légutak védelme

- Porszűrők, gázsűrők és radioaktív porszűrők.
- Léggelátóval felszerelt izolációs készülékek.
- Levehető hegesztőmaszkkal ellátott légzőkészülékek.
- Búvárfelszerelések.
- Búváröltözetek.

A kéz és a kar védelme

- Védőkesztyűk:
  - = mechanikai hatások (szúrás, vágás, vibrálás stb.) ellen,
  - = vegyszerek ellen,
  - = villanszerelő és hővédő kesztyűk.
- Egyujjas kesztyűk.
- Ujjvédők.
- Könyökvédők.
- Csuklóvédők nehéz munkához.
- Ujjatlan kesztyűk.
- Védőkesztyűk.

A lábfej és a lábszár védelme

- Félcipők, magasszárú cipők, lábszárvédős csizmák, biztonsági csizmák.
- Gyorsan kifűzhető vagy kikapcsolható cipők.
- Lábujjvédő betéttel kiegészített cipők.
- Cipő felvett hőellenálló talpú csizmák.
- Hőellenálló cipők, csizmák vagy felső csizmák.
- Fűzhető cipők, csizmák vagy felső csizmák.
- Rezgés ellen védő cipők; csizmák vagy felső csizmák.
- Antisztatikus cipők, csizmák vagy felső csizmák.
- Szigetelő cipők, csizmák vagy felső csizmák.
- Védő csizmák láncfűrészrel dolgozóknak.
- Fatalpú cipők.
- Térdvédők.
- Levehető lábfejevédők.
- Lábszárvédők.
- Levehető (hőálló, szúrásálló vagy vízálló) talpak.
- Eltávolítható bakancsszegek (jég, hó vagy csúszós padozat esetén).

A bőr védelme

Védő krémek és kenőcsök.

A törzs és a has védelme

- Védő mellények, kabátok és kötények mechanikai hatások (szúrás, vágás, olvadt fém kifröccsenés stb.) ellen.
- Védő mellények, kabátok és kötények a vegyszerek elleni védekezés céljából.
- Fűtött mellények. Mentőmellények.
- Röntgensugárzás elleni védőkötény.
- Védő övek.

Az egész test védelme

- Leesés elleni védőeszköz:
  - = leesés elleni védőeszköz (teljes felszerelés minden szükséges kiegészítővel),
  - = fékező szerkezet a mozgási energia elnyerésére (teljes felszerelés minden szükséges kiegészítővel),
  - = a testet tartó eszközök (védő övek).
- Védő ruházat:
  - = "biztonsági" munkaruhák (kétrészesek és overallok),

- = mechanikai hatások (szúrás, vágás stb.) ellen használt védőruhák,
- = vegyi anyagok hatása elleni védőruhák,
- = olvadt fém kifröccsenése és infravörös sugárzás elleni védőruhák,
- = hőálló védőöltözések, fűthető ruhák,
- = radioaktív szennyezés elleni védőruhák,
- = porálló védőruhák,
- = gázbiztos védőruhák,
- = fluoreszkáló jelzőruhák, fényvisszaverő ruhák és kiegészítő kellékeik (karszalagok, kesztyűk).
- Védőborítások.

3. számú melléklet a 65/1999. (XII. 22.) EüM rendelethez

Azon tevékenységek és tevékenységcsoportok útmutatásul szolgáló, nem teljes jegyzéke, amelyek az egyéni védőeszközzel való ellátást igényelhetik

1. A fej védelme (a koponya védelme)

Védősisakok:

- Építkezés, különösen állványokon, állványok alatt vagy azok közelében és magasban végzett munkák; zsaluzás vagy annak lebontása, szerelési és berendezési munkák, állványozási és bontási munkák.
- Acélhidakon, acél épületszerkezeteken, vezetékoszlopokon, tornyokon, hidraulikus acélszerkezeteken, öntökemencéknél, hengerműben végzett munkák; nagynyezetű konténerekkel, nagy csővezetékeken, kazánházakban és erőművekben végzett munkák.
- Tárnában, árkokban, aknában és alagutakban végzett munkák.
- Földmunkák és kőfejtés.
- Föld alatti munkák végzése; kőfejtőkben, külszíni fejtésen, szénkészlet elszállításánál végzett munkák.
- Szegecselő géppel végzett munka.
- Öntésnél végzett munka.
- Lift, emelőgép, daru és szállítószalag mellett végzett munkák.
- Öntökemencénél, közvetlen kohászati üzemben, acélműben, hengerműben, fémműben végzett munkák, kovácsolás, ejtő kalapáccsal végzett kovácsolás és öntés.
- Ipari kemencékkel, konténerekkel, gépekkel, silóval, bunkerrel és csövekkel végzett munkák.
- Hajóépítés.
- Vasúti tolatás.
- Vágóhídi munkák.

2. A lábfej védelme

Átfűrés mentes talpú biztonsági cipők:

- Vázszerkezeti munkák, alapozási munkák, közúti munkák
- Állványozási munkák. Vázszerkezet lebontása
- Betonnal és előre gyártott elemekkel végzett munkák, a zsaluzást és annak lebontását is beleértve
- Építési vállalkozó telepén és áruházában végzett munkák
- Tetőn végzett munkák

Nem átfűrés mentes talpú biztonsági cipők:

- Acélhidakon, acélhid építésénél, vezetékoszlopon, tornyon, liften, hidraulikus acélszerkezetben, öntökemencénél, acélműben és hengerműben, nagy konténerekkel, nagy csővezetékeken, darukon, kazánházban és erőművekben végzett munkák.
- Kemencék építésénél, fűtő és szellőztető berendezéseken, valamint fémek szerelésével végzett munkák.
- Öntökemencénél, közvetlen kohászati üzemben, acélműben, hengerműben, fémműben végzett munkák, kovácsolás, ejtő kalapáccsal, kovácsolás, melegsajtoló és drótvonó üzemben végzett munkák.
- Kőfejtőben és nyíltszíni fejtésnél, szénkészlet elszállításánál végzett munkák.
- Kőfejtés és megmunkálás.
- Síkűveg és öblösűveg áru gyártása és feldolgozása.
- Az öntőformákkal végzett munka a kerámiaiparban. A kemencék kibélelése a kerámiaiparban.

- Formázási munka a kerámiaiparban és az építőanyag-iparban.
- Szállítás és raktározás.
- Fagyasztott hústömbökkel és fagyasztott élelmiszer csomagolásával végzett munkák.
- Vasúti tolatás.

Sarokkal vagy erősítővel ellátott, átfúródás mentes talpú biztonsági cipők:

- Tetőn végzett munkák.

Szigetelő talpú védőcipők:

- Rendkívül magas vagy rendkívül alacsony hőmérsékletű anyagokkal végzett munkák.

Könnyen levethető védőcipők:

- Amikor fennáll a megolvadt anyag áthatolásának veszélye.

3. A szem és az arc védelme

Védőszemüvegek, arcvédő maszkok vagy ernyők:

- Hegesztési, köszörülési vagy szeparálási munkák.
- Fúrás és vésés.
- Kőfejtés és feldolgozás.
- Szegecselőgéppel végzett munka.
- Forgácsoló gépen végzett munka. Ejtő-kalapácsos kovácsolás.
- Törmelék eltávolítása és aprítása. Csiszolóanyagok szóródása.
- Savakkal és maró oldatokkal, fertőtlenítővel és maró hatású tisztítószerrel végzett munkák.
- Folyadéksugárral végzett munkák.
- Megolvadt anyaggal vagy annak közelében végzett munkák.
- Sugárzó hő mellett végzett munkák.
- Lézerrel végzett munkák.

4. A légutak védelme

Légzésvédő készülékkel:

- Tartályokban, szűk térben, gázzal működtetett ipari kemencékben végzett munkák, ahol esetleg gáz maradt, és túl kevés az oxigén.
- Nagykohó adagolójánál végzett munkák.
- Gázkonverter és nagykohó gázcsövei közelében végzett munkák.
- Nagykohó csapjai közelében végzett munkák, ahol nehézfém kigőzölgése fordulhat elő.
- Kemencék bélelésével és öntőkanállal végzett munkák, ahol por képződhet.
- Szórással végzett festés, amennyiben az elszívás nem megfelelő.
- Aknában, csatornában és egyéb föld alatti üregekben végzett, szennyvízzel kapcsolatos munkák.
- Hűtőházban végzett munkák, amennyiben fennáll a hűtőfolyadék szökésének veszélye.

5. A hallás védelme

Hallásvédők:

- Fémprés-gépen végzett munka.
- Pneumatikus fűróval végzett munka.
- A repülőterei földi személyzet munkája.
- Cölöpverési munka.
- Famegmunkálás és textilipari munkák.

6. A test, a kar és a kéz védelme

Védőruhák:

- Savakkal és maró oldatokkal, fertőtlenítővel és maró hatású tisztítószerrel végzett munkák.
- Forró anyagokkal vagy azok közelében végzett munkák, amennyiben a hőhatás érezhető.
- Süküveggyártás termékeivel végzett munkák.

- Homokfűvások munkák.
- Hűtőteremben végzett munkák.

Tűzálló (lángmentesített) védőruhák:

- Hegesztés zárt térben.
- Üveggyártás, kohászat.

Átfürödásmentes kötények:

- Kicsontozási és darabolási munkák.
- Kézi késsel végzett munkák, amennyiben a kéz a test irányában is mozog.

Bőrkötények:

- Hegesztés.
- Kovácsolás.
- Öntés.

Az alkar védelme:

- Kicsontozás és darabolás.

Kesztyűk:

- Hegesztés.
- Nem gépszerű, éles tárgyakkal való bánás, amennyiben fennáll a kesztyű befogadásának veszélye.
- Savakkal vagy maró oldatokkal végzett, egyéb védelem nélküli munkák.

Fémszálas kesztyűk:

- Kicsontozás és darabolás.
- Kézi késsel végzett rendszeres vágási vagy vágóhídi munka.
- Vágógépek késeinek cseréje.

7. Vízzátlan öltözék

- Esőben vagy hideg időben végzett szabadtéri munkák.

8. Fényvisszaverő ruha

- Olyan munkák, ahol a munkavállalónak tisztán láthatónak kell lennie.

9. Biztonsági övek

- Állványon végzett munkák.
- Előre gyártott elemek szerelése.
- Vezetékoszlopon végzett munkák.

10. Biztonsági kötél

- Toronydarú fülkájában végzett munka.
- Raktározó és tároló berendezések magasban mozgó fülkájában végzett munka.
- Fúrótorony felső részein végzett munkák.
- Aknában és csatornában végzett munkák.

11. A bőr védelme

- Burkolóanyagok előállítás.
- Bőrcserzés.
- Építőipari munkák.
- Maró, allergizáló, irritáló, a bőrön keresztül felszívódó vegyi anyagokkal végzett munkák.

